

KOMISIONERI I PËRKOHSHËM PËR MEDIA
PRIVREMENI KOMESAR ZA MEDIJE
TEMPORARY MEDIA COMMISSIONER

Dispozitat e Licencës së KPM-së për të drejtat e autorit

Udhëzimet për zbatim

1 janar 2004

Preambula

Zbatimi i të drejtës dhe praktikës ndërkombëtare në lidhje me mbrojtjen e pronës intelektuale, duke përfshirë por jo vetëm video dhe audio materiale zbavitëse, është çështje kyçe për zhvillimin e konkurrencës së rregullt dhe të drejtë dhe sundimin e ligjit në tregun e mediave.

Deklarata Univerzale për të Drejtat e Njeriut, e cila është pjesë e Kornizës Kushtetuese të Kosovës, në nenin 27 deklaron se: “Gjithkush ka të drejtë të mbrojë interesat morale dhe materiale, që rrjedhin nga çdo krijimtari shkencore, letrare dhe artistike, autor i të cilave është ai vetë”

Piratëria – prodhimi, shpërndarja, shitja apo emetimi ilegal i materialeve që janë subjekt i marrëveshjeve ndërkombëtare mbi mbrojtjen e pronësisë intelektuale – është një formë e padrejtë e konkurrencës në tregun e mediave. Piratëria i dëmton interesat e autorëve dhe pronarëve tjerë të të drejtave, rrezikon të provokojë kundërmasa ndërkombëtare në tregëti, vendos në një pozitë të padrejtë ekonomike ata të cilët veprojnë në përputhje me ligjin dhe pengon zhvillimin normal të ekonomisë së tregut.

Licencat që KPM-ja ka lëshuar për të gjithë emetuesit përmbajnë obligimet vijuese në lidhje me mbrojtjen e të drejtës së autorit:

“Është obligim i marrësit të lejes që të sigurojë të gjitha të drejtat e duhura të autorit dhe lejet për të gjitha programet (duke përfshirë muzikën përmes CD dhe format tjera) para se të transmetohen ato programe nga ana e marrësit të lejes. Kjo përfshin riprodhuesin, ritransmetimin dhe përcjelljen e sinjaleve të huaja dhe të importuara, qofshin ato nga emetuesit territorial si edhe nga sinjalet dhe programet e marra përmes satelitit. Në rast se programi legalisht konsiderohet si sferë publike, një leje e tillë nuk kërkohet. Marrësi i lejes pajtohet që t’ia dorëzojë KPM-së kopjet e çdo marrëveshjeje për licencim brenda 72 orëve dhe atë në formë të shkruar.”

Tani për tani në Kosovë nuk ka ndonjë ligj specifik që e rregullon mbrojtjen e të drejtës së autorit. Në mungesë të një ligji të tillë, sistemet normale për mbrojtjen e të drejtës së autorit për muzikë dhe softver – përfshirë mbledhjen e taksave për përdorimin e muzikës – ende nuk mund të zbatohen në Kosovë.

KOMISIONERI I PËRKOHSHËM PËR MEDIA
PRIVREMENI KOMESAR ZA MEDIJE
TEMPORARY MEDIA COMMISSIONER

Megjithatë, subjektet transmetuese janë të detyruara të veprojnë në përputhje me praktikat normale për mbrojtjen e të drejtave të autorit në nivelin më të lartë të mundshëm. Prandaj është e nevojshme dhe praktike që subjektet transmetuese (1) të pajisen me të drejta ligjore për transmetimin e video materialeve përmes kontratave valide me shitësit e autorizuar të filmave dhe materialeve të tjera programuese; dhe (2) të pajisen me të drejta ligjore për ritransmetimin e programeve të marra nga transmetimi satelitor ose burime të tjera përmes kontratave valide me pronarët e programeve të tilla apo përfaqësuesve të tyre të autorizuar.

Prandaj, Komisioneri i Përkohshëm për Media, brenda mandatit të tij për të rregulluar transmetimin, u kërkon të gjitha subjekteve transmetuese të pajisen me të drejta të tilla kontraktuese dhe të paraqesin kopjet e kontratave pasi t’iu kërkohen.

Udhëzimet vijuese sqarojnë se si planifikon KPM-ja t’i imponojë dispozitat për mbrojtjen e të drejtave të autorit në licencat ekzistuese të saj. Këto Udhëzime do të mbesin në fuqi derisa të modifikohen nga ana e KPM-së apo agjencisë pasardhëse, Komisionit të Pavarur të Mediave, ose deri me miratimin e ligjit për mbrojtjen e të drejtës së autorit nga ana e Kuvendit të Kosovës.

KPM pranon që një numër i stacioneve televizive lokale transmeton filma dhe materiale të tjera programore të marra nga burime ilegale me çmime shumë të ulëta. Ne gjithashtu e pranojmë se miratimi i një regjimi ligjor – blerja e të drejtave nga shitësit e autorizuar – mundet në masë të madhe të ngrisë çmimin e operimit për stacionet të cilat tani bazohen në matëriale pirate.

Prandaj, KPM parasheh të përcaktoj një periudhë të arsyeshme kalimtare prej 90 ditësh për implementimin e këtyre Udhëzimeve, duke filluar më 1 janar 2004.

KPM inkurajon stacionet që të bashkëpunojnë me njëra tjetrën dhe me Asociacionin për Media Elektronike në Kosovë (AMPEK) të organizojnë blerjen grupore e të drejtave për pakot e filmave dhe materialeve të tjera programore nga shitësit e autorizuar në regjion.

Me një bashkëpunim të tillë, stacionet individuale që nuk i bëjnë konkurrencë njëra tjetrës mundet në masë të madhe të zvogëlojnë çmimin e video materialeve të fituara në mënyrë ligjore pa ndjerë një disavantazh konkures.

Udhëzimet vijuese duhet të kuptohen si një interpretim gjithëpërfshirës çfarë praktika dhe e drejta ndërkombëtare lejon ose ndalon në përdorimin materialeve të mbrojtura nga e drejta e autorit. Këto Udhëzime zbatohen në kërkesën e licencës ekzistuese për çështjet më urgjente dhe specifike në Kosovë të transmetimit pirat të filmave dhe emetimit satelitor.

Kjo rregull do të interpretohet dhe aplikohet në pajtim me Rezolutën e Këshillit të Sigurimit 1244 të qershorit 1999.

Udhëzime

I. Përdorimi i drejtë i materialit të mbrojtur me të drejtë autoriale:

- A. Për qëllime të raportimit të planifikuar të lajmeve dhe vetëm për emitimin informativ dhe arsimor, mediat elektornike mund të përdorin fragmente të shkurtëra të materialeve me të drejtë të mbrojtur autoriale, me kusht që subjektet transmetuese qartazi e përshkruajnë burimin. Në përgjithësi fragmentet e tilla nuk duhet të kalojnë më tepër se 90 sekonda.
- B. Ky standard i “përdorimit të drejtë” nuk duhet të interpretohet në atë mënyrë që të lejohet përdorimi i shumëfishtë dhe në vazhdimësi i materialit të lajmeve të prodhuara nga organizatat e tjera në mungesë të një marrëveshje valide nga pronarët e të drejtave të autorit të materialit ose nga agjentët e tyre të autorizuar. Në asnjë rast një “përdorim i drejtë” i tillë nuk duhet të rrezikojë interesat ekonomike dhe morale të pronarëve të të drejtave të autorit dhe të drejtave të ngjashme.

II. Transmetimi i tërësishëm apo i pjesëve të konsiderueshme të materialit me të drejtë të autorit:

- A. Transmetimi i tërësishëm apo i pjesëve të konsiderueshme të video, audio, ose tekst materialit të mbrojtur me të drejtë të autorit, tejkalimi i standardit të Përdorimit të Drejtë të cituar në Udhëzimin I, pjesa A, lejohet vetëm me një kontratë valide me pronarin e të drejtave të autorit ose me një shitës legalisht të autorizuar të materialeve të tilla.
- B. Përveç kërkesave në paragrafin A, sa i përket emetimit të video, audio, dhe materialeve të tjera të mbrojtura më të drejtën e autorit, KPM-ja kërkon që subjektet transmetuese të sigurojnë gjithë atë material në formë elektronike ose në DVD, kompakt disk, kasetta ose në forma tjera për inçizim në atë mënyrë që respekton obligimet e të drejtave të autorit.

III. Obligimet e Subjekteve Transmetuese

- A. Ne i përkujtojmë subjektet transmetuese se licencat e KPM-së kërkojnë ruajtjen e arkivës të inçizimeve komplete të programit që ata emitojnë për një periudhë kohore 21 ditëshe. Kushtet e lejes gjithashtu kërkojnë nga subjektet transmetuese që t’i ofrojnë KPM-së kopjet e kontratave që tregojnë se ata posedojnë të drejta ligjore për ta emetuar materialin e mbrojtur me të drejtë autoriale. Kërkohet nga subjektet transmetuese që të ofrojnë këto kontrata brenda 72 orëve ose 3 ditëve nga kërkesa e KPM-së.

KOMISIONERI I PËRKOHSHËM PËR MEDIA
PRIVREMENI KOMESAR ZA MEDIJE
TEMPORARY MEDIA COMMISSIONER

IV. Sanksionet në rast të mospërbushjes së kësaj Rregulle

- A. Sanksionet për shkelje të dispozitave të të drejtave të autorit të licencave të KPM-së duhet të vendosen nga KPM-ja në mënyrë korrekte dhe të duhur, duke marrë në konsideratë përpjekjet e subjektit transmetues për zbatimin e këtyre Udhëzimeve. KPM-ja do t'i përcjellë procedurat e veta për shqyrtimin e rasteve në përputhje me Nenet 3 dhe 4 të Rregullores së UNMIK-ut nr. 2000/36 dhe në bazë të Rregullave të Procedurës së Komisionerit të Përkohshëm për Media.
- B. KPM do ta lejojë një periudhë fillestare kalimtare prej 90 ditësh, nga data e hyrjes në fuqi të këtyre Udhëzimeve, gjatë së cilës do të pritët nga subjektet transmetuese që t'i bëjnë të gjitha përpjekjet për t'i arritur këto kushte, sa iu përket të gjithë filmave apo emisioneve tjera që ata i transmetojnë. Gjatë kësaj periudhe 90-ditëshe, KPM-ja mund të nxjerr vërejtje për mos zbatimin e këtyre Udhëzimeve, por jo dënime financiare.
- C. Pas periudhës prej 90 ditëve, shkelja e parë e këtyre Udhëzimeve në përgjithësi do të rezultojë me një vërejtje zyrtare. Megjithatë, një dënim financiar mund të imponohet ndaj një stacioni i cili ka pranuar vërejtje më parë dhe i cili nuk ka treguar progres në zbatimin e këtyre Udhëzimeve.
- D. Dënimet financiare mund të llogariten si një shumëfish i çmimit komercial të transmetimit të produktit/eve në fjalë. Ky çmim do të caktohet nga KPM-ja në konsultim me shitësit relevant. Dënimi i parë financiar do të jetë dyfishi i vlerës komerciale i të drejtës për transmetim për produktin në fjalë.

V. Data e hyrjes në fuqi

- A. Data e hyrjes në fuqi e këtyre Udhëzimeve është 1 Janari 2004. Më 31 mars 2004 përfundon periudha kalimtare dhe pastaj këto Udhëzime janë plotësisht të zbatueshme.

Robert Gillette
Komisioner i Përkohshëm për Media